

“ТИГАР” А.Д., ПИРОТ

**Консолидовани финансијски извештаји
31. децембар 2010. године и
Извештај независног ревизора**

САДРЖАЈ	Страна
Извештај независног ревизора	1
Консолидовани финансијски извештаји:	
Консолидовани биланс успеха	2
Консолидовани биланс стања	3
Консолидовани извештај о променама на капиталу	4
Консолидовани извештај о токовима готовине	5
Напомене уз консолидоване финансијске извештаје	6 - 42

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Управном одбору и акционарима Друштва "ТИГАР" А.Д., Пирот

Обавили смо ревизију приложених консолидованих финансијских извештаја (страна 2 до 42) "Тигар" А.Д., Пирот и зависних правних лица (у даљем тексту "Друштво"), који обухватају консолидовани биланс стања на дан 31. децембра 2010. године и одговарајући консолидовани биланс успеха, консолидовани извештај о променама на капиталу и консолидовани извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз консолидоване финансијске извештаје.

Одговорност руководства за консолидоване финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање ових консолидованих финансијских извештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије, као и за интерне контроле које сматра неопходним за састављање консолидованих финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним консолидованим финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и планирање и обављање ревизије на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да консолидовани финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама обелодањеним у консолидованим финансијским извештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију консолидованих финансијских извештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија, такође, укључује оцену примењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације консолидованих финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

Мишљење

По нашем мишљењу, консолидовани финансијски извештаји "Тигар" А.Д., Пирот за годину која се завршава на дан 31. децембра 2010. године, су састављени, по свим материјално значајним питањима, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Београд, 3. мај 2010. године

Жарко Мијовић
Овлашћени ревизор

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2010. године
У хиљадама динара

	Напомене	2010.	2009.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје производа, роба и услуга	5	4,288,191	3,349,344
Приходи од активирања учинака	7	743,239	441,254
Повећање вредности залиха учинака		89,828	57,463
Остали пословни приходи	8	39,624	32,684
		<u>5,160,882</u>	<u>3,880,745</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Набавна вредност продате робе		(902,193)	(914,976)
Трошкови материјала	9	(1,563,187)	(1,174,529)
Трошкови зарада, накнада и остали лични расходи	10	(1,611,720)	(1,500,700)
Трошкови амортизације и резервисања	11	(187,982)	(148,471)
Остали пословни расходи	12	(624,515)	(424,798)
		<u>(4,889,597)</u>	<u>(4,163,474)</u>
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК / (ГУБИТАК)		<u>271,285</u>	<u>(282,729)</u>
Финансијски приходи	13	72,209	74,609
Финансијски расходи	14	(391,035)	(262,493)
Остали приходи	15	74,505	327,820
Остали расходи	16	(46,648)	(29,528)
(ГУБИТАК) / ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		<u>(19,684)</u>	<u>(172,320)</u>
Порез на добитак:			
- порески расход периода	17	(31,088)	(41,236)
- одложени порески расход периода		(6,349)	(6,342)
НЕТО (ГУБИТАК) / ДОБИТАК		<u>(57,121)</u>	<u>(219,898)</u>
Нето (губитак) / добитак који припада:			
- већинским власницима		(62,560)	(222,571)
- мањински интерес		5,439	2,673
Зарада по акцији у динарима	18	<u>(33,24)</u>	<u>(128,51)</u>

Напомене на наредним странама
 чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Ови консолидовани финансијски извештаји су одобрени 30. априла 2011. године од стране руководства Друштва.

Потписано у име “Тигар” А.Д., Пирот:

Драган Николић
 Генерални директор

Александра Лилић
 Лице одговорно за састављање
 финансијских извештаја

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2010. године
У хиљадама динара

	Напомене	2010.	2009.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	19	398,125	111,442
Некретнине, постројења и опрема	20	4,288,114	3,939,938
Учешћа у капиталу	21	11,819	11,670
Остали дугорочни финансијски пласмани	22	45,468	47,658
		<u>4,743,526</u>	<u>4,110,708</u>
Обртна имовина			
Залихе	23	1,823,646	1,442,628
Стална средства намењена продаји	24	20,039	19,884
Потраживања	25	903,162	727,066
Потраживања за више плаћен порез на добитак		7,097	14,303
Краткорочни финансијски пласмани		4,986	5,736
Готовински еквиваленти и готовина	26	369,524	702,009
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	28	327,267	114,839
Одложена пореска средства	17	21,305	18,036
		<u>3,477,026</u>	<u>3,044,501</u>
Укупна актива		<u><u>8,220,552</u></u>	<u><u>7,155,209</u></u>
ПАСИВА			
Капитал и резерве			
Акцијски капитал	29	2,062,152	2,062,152
Резерве		941	207,925
Ревалоризационе резерве		1,051,401	1,074,215
(Губитак) / Нераспоређени добитак		197,134	85,934
Транслационе резерве		26,868	34,127
Капитал који припада већинским власницима		3,338,496	3,464,353
Мањински интерес		55,169	49,730
		<u>3,393,665</u>	<u>3,514,083</u>
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочна резервисања	30	83,087	79,861
Дугорочне обавезе	31	1,729,282	1,149,078
		<u>1,812,369</u>	<u>1,228,939</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	32	1,716,210	1,432,181
Обавезе из пословања	33	851,145	639,111
Остале краткорочне обавезе	34	183,926	151,136
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода и ПВР	35	110,455	43,134
Обавезе по основу пореза на добитак		18,086	18,662
		<u>2,879,822</u>	<u>2,284,224</u>
Одложене пореске обавезе	17	<u>134,696</u>	<u>127,963</u>
Укупна пасива		<u><u>8,220,552</u></u>	<u><u>7,155,209</u></u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2010. године
У хиљадама динара

	Акцијски капитал	Резерве	Ревалоризационе резерве	(Губитак)/ Нераспо ређени добитак	Откупље не сопствене акције	Емисиона премија	Трансла ционе резерве	Капитал који припада већинским власницима	Мањин ски интерес	Укупно
Стање, 1. јануара 2009. године	2,062,152	575,488	1,086,061	(6,198)	(26,018)	13,781	(7,131)	3,698,135	47,057	3,745,192
Продаја сопствених акција	-	-	-	-	26,018	(11,107)	-	14,911	-	14,911
Исплаћене дивиденде	-	-	-	(56,709)	-	-	-	(56,709)	-	(56,709)
Пренос	-	(368,738)	-	371,412	-	(2,674)	-	-	-	-
Ефекат промене девизних курсева	-	-	-	-	-	-	34,127	34,127	-	34,127
(Губитак) / добитак текуће године	-	-	-	(222,571)	-	-	-	(222,571)	2,673	(219,898)
Остало	-	1,175	(11,846)	-	-	-	7,131	(3,540)	-	(3,540)
Стање, 31. децембра 2009. године	<u>2,062,152</u>	<u>207,925</u>	<u>1,074,215</u>	<u>85,934</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>34,127</u>	<u>3,464,353</u>	<u>49,730</u>	<u>3,514,083</u>
Стање, 1. јануара 2010. године	2,062,152	207,925	1,074,215	85,934	-	-	34,127	3,464,353	49,730	3,514,083
Исплаћене дивиденде	-	-	-	(37,894)	-	-	-	(37,894)	-	(37,894)
Пренос	-	(206,215)	-	206,215	-	-	-	-	-	-
Ефекат промене девизних курсева	-	-	-	-	-	-	(7,259)	(7,259)	-	(7,259)
(Губитак) / добитак текуће године	-	-	-	(62,560)	-	-	-	(62,560)	5,439	(57,121)
Остало	-	(769)	(22,814)	5,439	-	-	-	(18,144)	-	(18,144)
Стање, 31. децембра 2010. године	<u>2,062,152</u>	<u>941</u>	<u>1,051,401</u>	<u>197,134</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>26,868</u>	<u>3,338,496</u>	<u>55,169</u>	<u>3,393,665</u>

Напомене на наредним странама
 чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2010. године
У хиљадама динара

	<u>2010.</u>	<u>2009.</u>
НОВЧАНИ ТОКОВИ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Продаја и примљени аванси	4,216,087	3,566,305
Примљене камате из пословних активности	3,877	6,508
Остали приливи из редовног пословања	61,589	60,614
Одливи по основу исплате добављачима и дати аванси	(3,066,000)	(2,711,764)
Одливи по основу бруто зарада, накнада зарада и других личних расхода	(1,624,709)	(1,528,723)
Одливи по основу камате	(256,169)	(202,683)
Одливи по основу пореза на добитак	(21,235)	(120,615)
Одливи по основу осталих дажбина	(186,118)	(152,640)
Нето одлив готовине из пословних активности	<u>(872,678)</u>	<u>(1,082,998)</u>
НОВЧАНИ ТОКОВИ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Продаја акција и удела (нето приливи)	-	1,212,338
Приливи по основу продаје основних средстава	17,986	100
Примљене камате	8,507	4,144
Примљене дивиденде	72	35,199
Одливи по основу набавке основних средстава	(177,269)	(349,565)
Нето (одлив) / прилив готовине из активности инвестирања	<u>(150,704)</u>	<u>902,216</u>
НОВЧАНИ ТОКОВИ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Дугорочни и краткорочни кредити, нето приливи	466,040	693,411
Остале дугорочне и краткорочне обавезе	243,763	-
Откуп сопствених акција и удела	-	17,641
Финансијски лизинг	(15,129)	(18,178)
Исплаћене дивиденде	(34,083)	(52,359)
Нето прилив готовине из активности финансирања	<u>660,591</u>	<u>640,515</u>
НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	-	459,733
НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	(362,791)	-
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	702,009	242,410
Курсне разлике по основу прерачуна готовине, нето	30,306	(134)
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	<u><u>369,524</u></u>	<u><u>702,009</u></u>

Напомене на наредним странама
 чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Тигар А.Д., Пирот (у даљем тексту: „Друштво”) је првобитно основан 1935. године оснивањем индустријске радионице за производњу гумених производа и свих врста гуме обуће. Након II светског рата фабрика почиње са радом 20. децембра 1945. године. Током 1972. године Друштво прво у Југославији осваја, по сопственој технологији и конструкцији, производњу путничких радијалних ауто гума са текстилним појасом. Током 1991. године извршен је упис промене статуса Друштва у друштвеној својини у деоничко друштво у мешовитој својини, а од 16. јула 1996. године, промена назива Друштва у “Тигар” Акционарско друштво за производњу гумених производа са п.о., Пирот (Тигар А.Д., Пирот).

Друштво је на дан 1. јануара 2003. године извршило промене облика организовања и статусне промене при којима је дошло до издвајања из састава Предузећа организационих делова Фабрике аутогума и Фабрике унутрашњих гума, формирања и регистрација новог предузећа “Тигар МХ”- предузеће за производњу гума, д.о.о, Пирот (“Тигар МХ”), у чијем капиталу је Друштво имало учешће од 65%. Током 2005. године, накнадном докапитализацијом, учешће Друштва у капиталу “Тигар МХ” је промењено на 50%, с тим што је у Агенцији за привредне регистре, на основу договора партнера, регистровано учешће од 49.4%. Собзиром на датум докапитализације, сразмерно учешће матичног Друштва у капиталу “Тигар МХ” за 2005. годину је, према датуму регистрације износило 51.7674%, а према датуму уплате додатног капитала 51.9033%. У току 2007. године, Друштво је продало 19.4% удела компанији Michelin, Netherlands и на дан 31. децембра 2007. године, учешће Друштва у капиталу “Тигар Tyres”(претходни назив “Тигар МХ”), а на основу извршене регистрације, износи 30%. У току 2008. године Друштво је продало још 10% удела компанији Michelin, Netherlands тако да је 31. децембра 2008. године учешће у капиталу “Tigar Tyres”, Пирот износило 20%. У току 2009. године Друштво је продало преосталих 20% удела. У складу са тим, Друштво “Tigar Tyres”, Пирот, није обухваћено у консолидованим финансијским извештајима Друштва на дан 31. децембар 2010. године и 31. децембар 2009. године.

Поред производње производа од гуме, као основним делатностима Друштво се бави и: производњом лепила и утензилија, транспортом, грађевинским услугама, туризмом и угоститељством, пословима спољнотрговинског промета у оквиру делатности за које је Друштво основано, посебним облицима спољнотрговинског промета (уговори о дугорочној производној кооперацији, компензациони послови, куповина робе у иностранству ради продаје у иностранству, као и извоз купљене и увезене робе, малогранични промет), услугама у спољнотрговинском промету и друго.

Органи управљања Друштвом су: Скупштина, Управни одбор, Директор и Надзорни одбор.

Седиште Друштва је у Пироту, у улици Николе Пашића 213. На дан 31. децембра 2010. године Матично Друштво је имало 213 запослених (31. децембра 2009. године, 206 запослених), док је укупно Тигар Група имала 2,026 запослених (31. децембра 2009. године, 2,126 запослених). Порески идентификациони број (“ПИБ”) Друштва је 100358298. Решењем Комисије за листинг и котацију Београдске берзе од 2. априла 2007. године, акције Друштва су примљене на А листинг Београдске берзе са симболом TIGR.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Основе консолидације

Приложени финансијски извештаји представљају консолидоване финансијске извештаје Друштва Тигар А.Д., Пирот (“Друштво” или “Матично Друштво”), и финансијске извештаје следећих зависних друштава:

	<u>% учешћа у капиталу</u>
1 Тигар Обућа д.о.о., Пирот	100.00%
2 Тигар Хемијски производи д.о.о., Пирот	100.00%
3 Тигар Техничка гума д.о.о., Пирот	100.00%
4 Тигар Трејд д.о.о., Пирот	100.00%
5 Тигар Пословни сервис д.о.о., Пирот	100.00%
6 Тигар Тоурс д.о.о., Пирот	100.00%
7 Тигар Обезбеђење д.о.о., Пирот	100.00%
8 Тигар Заштитна радионица д.о.о., Пирот	100.00%
9 Тигар Интер Риск д.о.о., Пирот	100.00%
10 Тигар Инкон д.о.о., Пирот	100.00%
11 Слободна Зона Пирот А.Д., Пирот	75.06%
12 Тигар Монтенегро д.о.о., Подгорица, Република Црна Гора	80.00%
13 Тигар Патнер д.о.о., Скопље, Република Македонија	70.00%
14 Д.О.О. Тигар Трејд, Бања Лука, Република Српска	70.00%
15 Tigar Americas Jacksonwill, Florida, USA	100.00%
16 Tigar Europe, Лондон, УК	50.00%

Финансијски извештаји зависних Друштва у иностранству, исказани у њиховим функционалним валутама, прерачунати су у извештајну валуту матичног Друштва (Динар), тако што су средства и обавезе прерачунати по званичном курсу на дан биланса стања, а приходи и расходи по просечном курсу у току године.

Сви материјално значајни износи трансакција и салда који су настали из међусобних пословних односа између горе наведених повезаних Друштва елиминисани су приликом консолидације.

2.2. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја

На основу Закона о рачуноводству и ревизији (“Службени гласник РС” бр. 46 од 2. јуна 2006. године и бр. 111 од 29. децембра 2009. године), правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (“Оквир”), Међународне рачуноводствене стандарде (“МРС”), односно Међународне стандарде финансијског извештавања (“МСФИ”), као и тумачења која су саставни део стандарда који су били на снази на дан 31. децембра 2002. године.

Измене МРС, као и нови МСФИ и одговарајућа тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (“Одбор”) и Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања (“Комитет”), у периоду од 31. децембра 2002. године до 1. јануара 2009. године, званично су усвојени Решењем Министра финансија Републике Србије (“Министарство”) и објављени у Службеном гласнику РС бр. 77 на дан 25. октобра 2010. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.2. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја (наставак)

Међутим, до датума састављања приложених консолидованих финансијских извештаја, нису биле преведене све измене МРС/МСФИ и IFRIC тумачења која су била на снази за годишње периоде који почињу 1. јануара 2009. године. При том, приложени консолидовани финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (“Службени гласник РС” бр. 114 од 22. децембра 2006. године, бр. 119 од 26. децембра 2008. године, бр. 9 од 6. фебруара 2009. године и бр. 4 од 29. јануара 2010. године), који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 “Приказивање финансијских извештаја”, а уз то у појединим деловима одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени, као и објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у напоменама 2.2 и 2.3. Поред наведеног, рачуноводствени прописи Републике Србије одступају од МСФИ и у следећем:

- у складу са Мишљењем Министарства од 22. јануара 2009. године, пренос права располагања на некретности од стране матичног Друштва на зависно Друштво, у оквиру поступка докапитализације, има карактер преноса, односно отуђења. Надаље, по наведеним мишљењу, разлика између процењене вредности некретности, на основу које је утврђена вредност додатног удела матичног Друштва у зависно друштво, и књиговодствене вредности некретности у пословним књигама матичног Друштва се евидентира као приход периода. Наведени рачуноводствени третман одступа од захтева МРС 16 “Некретности, постројења и опрема” према коме се: 1) резултат ревалоризације приписује директно капиталу, у оквиру позиције ревалоризационе резерве, односно признаје као приход у билансу успеха до оног износа до којег се сторнира ревалоризационо смањење истог средства, које је претходно признато као расход, као и у делу по коме се 2) ревалоризационе резерве које су саставни део капитала који се односи некретности, постројења и опрему, могу се пренети директно на нераспоређену добит, када средство престане да се признаје. Поред наведеног признавање прихода у приложеним консолидованим финансијским извештајима у складу са поменутиим мишљењем није у складу ни са захтевима МРС 18 “Приходи”.
- У складу са Правилником о изменама и допунама Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, који је ступио на снагу 24. јануара 2011. године, код састављања годишњих финансијских извештаја за 2010. годину, правна лица и предузетници могу одлучити да нето ефекат обрачунате уговорене валутне клаузуле са стањем на дан 31. децембар 2010. године по основу дугорочних потраживања и обавеза у динарима са валутном клаузулом, не искажу у приходима, односно расходима текућег периода, већ на рачунима пасивних односно активних временских разграничења (напомене 3.3 и 25). Сразмерни износ разграничених курсних разлика преноси се на негативне, односно позитивне курсне разлике на дан доспећа обавезе, односно потраживања по основу којих су обрачунате. Друштво је ову могућност искористило приликом састављања консолидованих финансијских извештаја за 2010. и 2009. годину. Наведени рачуноводствени третман одступа од захтева МРС 21 “Ефекти промена девизних курсева”.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност консолидованих финансијских извештаја Друштва, приложени консолидовани финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.2. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја (наставак)

Друштво је у састављању ових консолидованих финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у напмени 3.

Консолидовани финансијски извештаји Друштва су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.3. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени

На дан објављивања ових консолидованих финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена у Републици Србији за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2010. године:

- Измене МСФИ 7 “Финансијски инструменти: Обелодањивања” – Измене којима се побољшавају обелодањивања фер вредност и ризика ликвидности (ревидиран марта 2009, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- Измене МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања” – Додатни изузеци за лица која први пут примењују МСФИ Измене које се односе на средства у индустрији нафте и гаса и утврђивање да ли уговори садрже лизинг (ревидиран јула 2009, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 16. априла 2009. године (МСФИ 5, МСФИ 8, МРС 1, МРС 7, МРС 17, МРС 36, МРС 39, IFRIC 16 првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (измене стандарда ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године, а измена IFRIC на дан или након 1 јула 2009),
- Измене МРС 38 “Нематеријална имовина” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене МСФИ 2 “Плаћања акцијама” (ревидран априла 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године) и измена која се односи на трансакције плаћања акцијама групе засноване на готовини (ревидиран јуна 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
- Измене IFRIC 9 “Поновна процена уграђених деривата” ступа на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009 и МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и мерење” – Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 30. јуна 2009. године),
- IFRIC 18 “Пренос средстава са купаца” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);

2.4. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу:

- „Свеобухватни оквир за финансијско извештавање 2010. године“ што представља измену „Оквира за припремање и приказивање финансијских извештаја“ (на снази од датума објављивања, односно од септембра 2010. године).
- МСФИ 9 “Финансијски инструменти” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године),

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу (наставак)

- Допуне МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања ” – Ограничено изузеће од упоредних обелодањивања прописаних у оквиру МСФИ 7 код лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године),
- Допуне МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања ” – Велика хиперинфлација и уклањање фиксних датума за лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2011. године),
- Допуне МСФИ 7 “Финансијски инструменти: обелодањивања”- Пренос финансијских средстава (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2011. године),
- Допуне МРС 12 „Порези на добитак” – Одложени порез: повраћај средстава која се налазе у основи (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2012. године),
- Допуне МРС 24 “Обелодањивања о повезаним лицима” – Поједностављени захтеви за обелодањивањем код лица под (значајном) контролом или утицајем владе и појашњење дефиниције повезаног лица (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- Допуне МРС 32 “Финансијски инструменти: презентација”– Рачуноводствено обухватање пречег права на нове акције (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. фебруара 2010. године),
- Допуне различитих стандарда и тумачења „Побољшања МСФИ (2010)“ резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 6. маја 2010. године (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 7, МРС 1, МРС 27, МРС 34, IFRIC 13) првенствено са намером отклањања неслагања и појашњења формулација у тексту (већина допуна биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- Допуне IFRIC 14 “МРС 19 - Ограничење дефинисаних примања, минимални захтеви за финансирањем и њихова интеракција” Преплаћени минимални захтеви за финансирањем (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године).
- IFRIC 19 “Намиривање финансијских обавеза инструментима капитала” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године).

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Признавање и одмеравање прихода и расхода

Приходи се одмеравају по правичној вредности примљене накнаде или накнаде која ће се примити и представљају износе који се добијају за продату робу и извршене услуге у току редовног пословања, умањене за рабате, порез на додату вредност и друге порезе при продаји.

Приходи од продаје производа и роба се признају када се роба испоручи и када су значајни ризици и користи од власништва над њом пренети на купца.

Признавање расхода врши се истовремено са признавањем прихода ради којих су ти расходи настали (принцип сучељавања прихода и расхода).

3.2. Приходи и расходи по основу камата

Приходи и расходи по основу камата, укључујући затезну камату и остале приходе и остале расходе везане за каматоносну активу, односно каматоносну пасиву, обрачунавају се и евидентирају у билансу успеха у периоду на који се односе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.3. Прерачунавање износа у страним средствима плаћања

Пословне промене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у динаре по званичном курсу важећем на дан сваке промене.

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања се прерачунавају у њихову динарску противвредност по средњем курсу, важећем на дан биланса стања; осим ако уговором о кредиту и финансијском лизингу није другачије прецизирано.

Позитивне и негативне курсне разлике настале по основу прерачунавања девизних износа књиже се у корист или на терет биланса успеха, осим ефеката валутне клаузуле дугорочних потраживања и обавеза у динарима са валутном клаузулом, који су, у складу са домаћим прописима, исказани на осталим пасивним, односно активним временским разграничењима. Сразмерни износ разграничених ефеката обрачунате уговорене валутне клаузуле преноси се на рачуне расхода и прихода по основу ефеката валутне клаузуле, на дан доспећа обавезе, односно потраживања по основу којих су ти ефекти обрачунати.

3.4. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси фондовима за социјалну сигурност запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Друштво је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Предузеће је, такође, обавезно да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

Друштво је у обавези да исплати запосленима отпремнине, у зависности од година рада проведених у предузећу, у висини од три зараде које је запослени остварио у месецу који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, односно у висини просечне месечне зараде исплаћене у Друштву за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, ако је то за запосленог повољније.

Поред наведеног, Друштво је и у обавези да исплати јубиларне награде за 20 и 30 година рада у Друштву и по одласку у пензију, плативе у златним новчићима од 3, 6 односно 9 грама злата.

Друштво је извршило резервисања по основу обавеза по наведеним основама и одговарајућа обелодањивања су приказана у напомени 30.

3.5. Порези и доприноси

а) Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава применом прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, која представља износ добитка пре опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, у складу са пореским прописима Републике Србије, уз умањење за прописане пореске кредите.

Закон о порезу на добитак Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година. Порески губици настали пре 1. јануара 2010. године могу се преносити на рачун будућих добитака у периоду не дужем од десет година.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Порези и доприноси (наставак)

б) Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе средстава и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска потраживања се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак, а који се тиме може умањити.

в) Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину, порезе и доприносе на зараде на терет послодавца, као и друге порезе и доприносе у складу са републичким, пореским и општим прописима. Ови порези и доприноси су приказани у оквиру осталих пословних расхода.

3.6. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су у књигама Друштва исказана по набавној вредности, умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне губитке од обезвређења.

Нематеријална улагања обухватају улагања у софтвер, лиценце и слична права стечена куповином и отписују се у року од 5 година.

3.7. Некретнине, постројења и опрема

Почетно мерење некретнина, постројења и опреме, који испуњавају услове за признавање средстава, врши се по набавној вредности.

Набавну вредност чини вредност по фактури добављача, увећана за зависне трошкове набавке и трошкове довођења средства у стање функционалне приправности, умањена за било које трговинске попусте и рабате.

Након почетног признавања некретнине су исказане у билансу стања по њиховој ревалоризованој вредности, која представља фер/поштenu вредност на датум ревалоризације и умањена за акумулирану исправку вредности и евентуалне акумулиране губитке због обезвређења. Учесталост вршења ревалоризације зависи од промене правичне вредности у односу на неотписану вредност основних средстава. Друштво је на дан 31. децембра 2008. године променило ранију рачуноводствену политику исказивања некретнина по набавној вредности обзиром да модел ревалоризоване вредности у бољој мери одражава њихову вредност.

Друштво је, ради свођења вредности основних средстава исказаних у пословним књигама Друштва на њихову фер тржишну вредност, ангажовало интерне проценитеље који су, са стањем на дан 31. децембра 2008. године, извршили процену коришћењем методе тржишног принципа - упоређивањем продајних цена, односно за оне некретнине код којих није могао да се примени тржишни принцип кориштен је метод амортизоване вредности замене. На основу извештаја о процени вредност некретнина Друштва је повећана уз истовремено књижење овог ефекта процене у корист ревалоризационих резерви.

Када се књиговодствена вредност некретнина повећа као резултат ревалоризације, утврђени добитак се књижи у корист ревалоризационих резерви које представљају део укупног капитала, осим за износе за које та повећања представљају сторнирање износа смањења вредности, која су по ранијим ревалоризацијама била утврђена за иста та средства и која су, у ранијим периодима, била призната као трошак, у ком случају се ревалоризацијом утврђено повећање књижи у корист биланса успеха до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Некретнине, постројења и опрема (наставак)

Када се књиговодствена вредност некретнина смањи као резултат ревалоризације, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи на терет биланса успеха. Међутим, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи директно на терет капитала у оквиру ревалоризационих резерви до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак.

Матично друштво је у 2010. години извршило процену вредности грађевинских објеката које је пренело у зависна друштва у смислу повећања улога. Ефекат процене дела грађевинских објеката који нису били предмет процене ранијих година, евидентиран је у корист прихода периода.

Накнадни издаци за постројења и опрему признају се као средство само када се тим издацима побољшава стање средства изнад његовог првобитно процењеног стандардног учинка. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

Амортизација је равномерно обрачуната на набавну вредност основних средстава применом следећих годишњих стопа, са циљем да се средства у потпуности отпишу у току њиховог корисног века трајања:

	%
Грађевински објекти	1.30 - 5.00%
Опрема:	
Енерго станице	10.00%
Производна опрема	12.50% - 14.30%
Калупи	50.00%
Транспортна средства	14.30%
Аутомобили	15.50%
Лабораторијска опрема и мерни инструменти	16.60%
Канцеларијски намештај	12.50%
Компјутери	20.00%

3.8. Умањење вредности материјалне имовине

На сваки датум биланса стања Друштво преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговештаји да је дошло до губитака услед умањења вредности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Друштво процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца и ризике специфичне за то средство.

Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тога средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство није земљиште или зграда које се не користи као инвестициона некретнина која је исказана по ревалоризираном износу, у којем случају се губитак од умањења исказује као смањење вредности настало ревалоризацијом средства.

Код накнадног поништења губитка од умањења вредности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процењеног надокнадивог износа тога средства, при чему већа књиговодствена вредност не премашује књиговодствену вредност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише новац) услед умањења вредности. Поништење губитка од умањења вредности одмах се признаје као приход, осим ако се предметно средство не исказује по процењеној вредности, у којем случају се поништење губитка од умањења вредности исказује као повећање услед ревалоризације.

На дан 31. децембра 2010. године, на основу процене руководства Друштва, не постоје индикације да је вредност некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања обезвређена.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Лизинг

Лизинг се класификује као финансијски лизинг у свим случајевима када се лизингом, на корисника лизинга, преносе у највећој мери сви ризици и користи који произлазе из власништва над средствима. Сваки други лизинг се класификује као оперативни лизинг.

Друштво као давалац лизинга

Приход по основу оперативног лизинга (приход од ренти) признаје се применом линеарне методе током периода трајања лизинга. Индиректни трошкови настали у преговорима и уговарањем оперативног лизинга додају се књиговодственом износу изнајмљеног средства и признају се на пропорционалној основи током периода трајања лизинга.

Друштво као корисник лизинга

Средства која се држе по уговорима о финансијском лизингу се првобитно признају као средства Друштва по садашњој вредности минималних рата лизинга утврђених на почетку периода лизинга. Одговарајућа обавеза према даваоцу лизинга се укључује у биланс стања као обавеза по финансијском лизингу.

Плаћање рата лизинга се распоређује између финансијских трошкова и смањења обавеза по основу обавеза лизинга са циљем постизања константне стопе учешћа у не измиреном износу обавезе. Финансијски расходи се признају одмах у билансу успеха, осим ако се директно могу приписати средствима која се оспособљавају за употребу, у којем се случају капитализују у складу са општом политиком Друштва о трошковима позајмљивања (напомена 3.2.).

Рате по основу оперативног лизинга се признају као трошак на линеарној основи за време трајања лизинга, осим када постоји нека друга систематска основа која боље одсликава временски шаблон трошења економских користи од изнајмљеног средства.

У случају када се одобравају лизинг олакшице, оне улазе у састав оперативног лизинга и признају се као обавеза. Укупна корист од олакшица признаје се као смањење трошкова изнајмљивања на линеарној основи, осим када постоји нека друга систематска основа која боље одсликава временску структуру трошења економских користи од изнајмљеног средства.

3.10. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Нето продајна вредност је цена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цене за трошкове продаје.

Вредност производње у току и готових производа укључује све директне трошкове производње, као и одговарајући део трошкова погонске режије.

Залихе робе у продавницама се воде по малопродајним ценама. На крају обрачунског периода, њихова вредност се своди на набавну вредност путем алокације одређеног дела разлике у цени на мало, израчунате на просечној основи, између набавне вредности продате робе и робе на залихама.

Залихе робе у магацинима се воде по veleprodajnim ценама. На крају обрачунског периода њихова вредност се своди на набавну вредност путем алокације одређеног дела разлике у цени на велико, израчунате на просечној основи, између набавне вредности продате робе и робе на залихама.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вредности, или се у целости отписују.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Финансијски инструменти

Финансијски инструменти се иницијално вреднују по фер вредности, увећаној за трошкове трансакција (изузев финансијских средстава или финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха), који су директно приписивани набавци или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства и финансијске обавезе се евидентирају у билансу стања Друштва, од момента када се Друштво уговорним одредбама везало за инструмент. Куповина или продаја финансијских средстава признаје се применом обрачуна на датум поравнања, односно датум када је средство испоручено другој страни.

Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када је обавеза предвиђена уговором испуњена, отказана или истекла.

Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани се састоје од учешћа у капиталу намењеног продаји и расположиви за продају која укључују пласмане у банке и друга правна лица.

Учешћа у капиталу расположива за продају, обухватају се као финансијска средства и вреднују по поштеној (фер) тржишној вредности.

Учешћа у капиталу расположива за продају, за које не постоји активно тржиште и тржишне вредности, вреднована су по набавној вредности умањеној за исправку вредности.

Остали дугорочни финансијски пласмани

Остали дугорочни финансијски пласмани састоје се од потраживања по основу стамбених кредита датих радницима Друштва са роком отплате до 20 година, исказаних по номиналној вредности која одражава садашњу вредност будућих новчаних токова дисконтвану уговореном каматном стопом. По процени руководства, ефекти непримењивања МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање” по коме се дугорочна потраживања вреднују по амортизованој вредности применом ефективне каматне стопе нису од материјалног значаја за консолидоване финансијске извештаје посматране у целини.

Потраживања од купаца

Потраживања од купаца исказана су по њиховој номиналној вредности, умањеној за исправке вредности ненаплативих потраживања. Исправка вредности потраживања од купаца се врши на терет биланса успеха за сва потраживања од домаћих купаца и купаца у иностранству која нису наплаћена у року од 180 дана од датума доспећа, умањена за износ обавеза према тим купцима. Ненаплатива потраживања се отписују на основу судске одлуке, према договору о поравнању између уговорних страна или на основу одлуке Управног одбора Предузећа.

Готовина и готовински еквиваленти

У консолидованим извештајима о токовима готовине, под готовином се подразумевају новчана средства у благајни и новчана средства на рачунима код пословних банака. Готовински еквиваленти су краткорочна, високо ликвидна улагања која се брзо претварају у познате износе готовине и нису под значајним утицајем ризика промена вредности. Готовински еквиваленти представљају орочени депозити код пословних банака на период до 90 дана.

Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима се процењују по њиховој номиналној вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Финансијски инструменти (наставак)

Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима исказују се у номиналном износу, умањеном за отплате и увећаном за доспеле неотплаћене уговорене камате које кореспондирају ефективној каматној стопи, и евентуално за затезне камате.

Умањења финансијске имовине

Финансијска имовина, осим имовине исказане по фер вредности кроз биланс успеха, је процењена за индикаторе умањења на сваки датум биланса стања. Финансијска имовина је умањена тамо где је доказано да, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процењени будући новчани токови инвестиције су измењени.

За акције које се не котирају на берзи, а класификоване су као расположиве за продају, значајан или продужен пад у фер вредности вредносног папира испод његовог трошка сматра се објективним доказом умањења.

За сву осталу финансијску имовину, укључујући откупиве вредносне папире класификоване као расположиве за продају и потраживања по финансијском најму, објективан доказ умањења може укључити:

- значајне финансијске тешкоће издаваоца или корисника; или
- пропуст или делинквенција у отплати камате или главнице; или
- могућност да ће дужник пасти под стечај или финансијску реорганизацију.

За одређене категорије финансијске имовине, као што су потраживања од купаца, средства за која је процењено да нису умањена појединачно се накнадно процењују за умањење на колективној основи. Објективан доказ умањења портфолија потраживања могао би укључити претходно искуство Друштва у наплати, кашњење у наплати након периода доспећа, као и промене у националним или локалним економским условима који стоје у узајамној вези са неизвршењем потраживања.

За финансијску имовину исказану по амортизованом трошку, износ умањења је разлика између књиговодствене вредности имовине и садашње вредности процењених будућих новчаних токова, дисконтованих користећи оригиналну ефективну каматну стопу финансијског средства.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Презентација консолидованих финансијских извештаја захтева од руководства Друштва коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања консолидованих финансијских извештаја. Стварни износи се могу разликовати од процењених.

4.1. Процена и претпоставке

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

4.2. Амортизација и стопа амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања некретнина, опреме и нематеријална улагања. Једном годишње, Друштво процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

4.3. Исправка вредности потраживања

Обрачунали смо исправку вредности за сумњива и спорна потраживања, на основу процењених губитака услед немогућности купаца да испуне неопходне обавезе. Наша процена је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима наших купаца и променама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вредности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство верује да није потребна додатна исправка вредности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у консолидованим финансијским извештајима.

4.4 Фер вредност

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Друштво примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки.

Пословна политика Друштва је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Управа Друштва врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства Друштва, износи у овим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА, РОБА И УСЛУГА

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Приходи од продаје у земљи		
Приходи од продаје производа и услуга у земљи	1,586,456	1,170,686
Приходи од продаје робе у земљи	344,705	526,061
Приходи од продаје у иностранству		
Приходи од продаје производа и услуга у иностранству	1,356,230	798,579
Приходи од продаје робе у иностранству	1,000,800	854,018
	<u>4,288,191</u>	<u>3,349,344</u>

6. ПОСЛОВНИ И ГЕОГРАФСКИ СЕГМЕНТИ

Производи и услуге у оквиру пословних сегмената

За потребе руковођења, Друштво је организовано у шест пословних сегмената. Ови сегменти су основа на којој Друштво извештава своје примарне информације о сегментима. Основни производи и услуге сваког од ових сегмената су као што следи:

Гумени производи – производња и продаја осталих производа од гуме као што су производи за протектирање, цеви и гумени производи за ауто индустрију, производи од гуме за руднике, лопте и спортски реквизити.

Хемијски производи – производња и продаја хемијских производа: боја, лакова и сличних производа, туткала, желатина и лепкова.

Обућа – производња и продаја гумене обуће.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

6. ПОСЛОВНИ И ГЕОГРАФСКИ СЕГМЕНТИ (наставак)

Производи и услуге у оквиру пословних сегмената (наставак)

Трговина – малопродаја и велепродаја робе углавном из производног програма осталих сегмената, као и маркетинг, дистрибуција и продаја спољних и унутрашњих ауто гума.

Услугне делатности – пружање услуга туроператера, туристичког смештаја, кетеринга, услуга заштите и обезбеђења и осталих услуга.

Приходи од продаје по пословним сегментима

	Екстерна продаја		Интерна продаја		У хиљадама динара Укупно	
	2010.	2009.	2010.	2009.	2010.	2009.
Гумени производи	35,969	22,564	430,611	144,758	466,580	167,322
Хемијски производи	183,856	178,700	(15,814)	84,487	168,042	263,187
Обућа	1,362	26,823	1,241,520	959,091	1,242,882	985,914
Трговина	3,317,923	2,522,461	1,098,768	635,670	4,416,691	3,158,131
Услугне делатности	682,161	747,525	199,498	31,625	881,659	779,150
Матично Друштво	66,920	69,767	510,510	172,249	577,430	242,016
Укупно					7,753,284	5,595,720
Елиминације					(3,465,093)	(2,246,376)
Консолидовани приходи од продаје					4,288,191	3,349,344

Резултат по пословним сегментима

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Гумени производи	(30,951)	(77,117)
Хемијски производи	(58,036)	11,507
Обућа	6,891	40,889
Трговина	34,192	46,652
Услугне делатности	30,138	43,609
Холдинг	78,281	145,279
Укупно за све сегменте	60,515	210,819
Елиминације	(83,479)	(383,139)
Добит пре опорезивања	19,684	172,320
Порез на добит	31,088	41,236
Одложени порез на добит	6,349	6,342
Нето (губитак)	(57,121)	(219,898)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

6. ПОСЛОВНИ И ГЕОГРАФСКИ СЕГМЕНТИ (наставка)

Средства и обавезе по пословним сегментима

	Средства		Обавезе	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Гумени производи	1,120,619	871,259	820,247	539,938
Хемијски производи	271,303	193,806	140,271	96,156
Обућа	2,557,679	2,044,401	1,692,949	1,186,306
Трговина	2,973,506	2,110,861	2,459,189	1,517,068
Услугне делатности	887,855	635,754	378,858	246,539
Холдинг	4,278,197	3,997,792	1,448,936	1,341,129
Укупно за све сегменте	12,089,159	9,853,873	6,940,450	4,927,136
Елиминације	(3,868,607)	(2,698,664)	(2,248,259)	(1,413,973)
Консолидовано	<u>8,220,552</u>	<u>7,155,209</u>	<u>4,692,191</u>	<u>3,513,164</u>

Остале информације по сегментима

	Набавка основних средстава и нематеријалних улагања		Трошкови амортизације	
	2010.	2009.	2010.	2009.
Гумени производи	130,230	308,958	20,492	7,231
Хемијски производи	16,948	743	4,416	4,865
Обућа	257,624	99,408	49,537	39,287
Трговина	83,848	97,425	25,778	22,079
Услугне делатности	49,526	14,511	27,506	27,054
Холдинг	93,213	130,513	25,309	18,391
	<u>633,399</u>	<u>651,558</u>	<u>153,038</u>	<u>118,907</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

6. ПОСЛОВНИ И ГЕОГРАФСКИ СЕГМЕНТИ (наставак)

Приходи од продаје производа, роба и услуга на иностраном тржишту по географским подручјима

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Велика Британија	899,727	763,137
Италија	336,889	197,715
Финска	321,982	213,941
Република Српска	181,939	89,267
Црна Гора	102,308	78,996
Данска	84,957	-
Француска	80,651	68,288
Шведска	71,174	12,535
Македонија	70,234	98,737
Јужна Африка	35,414	13,829
САД	33,682	14,443
Канада	25,563	-
Словенија	17,563	17,997
Грчка	14,328	28,913
Хрватска	9,417	-
Бугарска	7,142	9,762
Немачка	6,769	11,500
Египат	6,249	1,520
Русија	6,206	1,197
Норвешка	5,826	-
Белгија	5,717	-
Пољска	3,165	5,903
Швајцарска	1,110	1,168
Сејшели	634	900
Белорусија	-	5,874
Остали	28,024	16,939
	<u>2,357,030</u>	<u>1,652,597</u>

7. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА

Приходи од активирања учинака за годину која се завршава 31. децембра 2010. године у укупном износу од 743,239 хиљада динара (2009. година: 441,254 хиљаде динара) највећим делом, у износу од 526,258 хиљада динара се односе на директно приписане трошкове примања запослених и трошкова материјала, а по основу рада на већем броју инвестиционих пројеката у Матичном друштву и зависним друштвима. Преостали износ од 216,981 хиљаду динара представља ефекат процене грађевинских објеката које је Матично друштво пренело зависним друштвима у смислу увећања улога.

8. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Приход од закупнина	19,574	22,562
Остало	20,050	10,122
	<u>39,624</u>	<u>32,684</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

9. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Трошкови материјала за израду	1,299,477	948,112
Трошкови режијског материјала	69,256	79,330
Трошкови електричне енергије	53,447	47,582
Остали трошкови горива и енергије	141,007	99,505
	<u>1,563,187</u>	<u>1,174,529</u>

10. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Трошкови нето зарада и накнада зарада	925,030	858,312
Порези и доприноси на зараде на терет запослених	342,712	318,229
Порези и доприноси на зараде на терет послодавца	224,721	211,334
Накнаде по основу уговора	10,658	8,509
Накнаде члановима управног и надзорног одбора	10,890	21,173
Отпремнине за одлазак у пензију и јубиларне награде	1,778	1,683
Путни трошкови и дневнице	33,124	30,555
Трошкови превоза на посао и са посла	54,469	44,692
Остали лични расходи и накнаде	8,338	6,213
	<u>1,611,720</u>	<u>1,500,700</u>

11. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Трошкови амортизације	153,038	118,907
Трошкови резервисања	34,944	29,564
	<u>187,982</u>	<u>148,471</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

12. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Трошкови услуга на изради учинака	19,888	8,507
Трошкови ПТТ услуга	18,933	15,151
Трошкови осталих транспортних услуга	166,383	12,524
Трошкови услуга одржавања	24,666	23,327
Трошкови закупнина	79,009	60,003
Трошкови сајмова	4,920	4,053
Трошкови рекламе и пропаганде	32,572	30,914
Трошкови истраживања	939	-
Трошкови осталих производних услуга	17,101	24,760
Трошкови ревизије, адвокатских и других консулт.услуга	18,670	14,483
Остали трошкови непроизводних услуга	134,396	118,763
Трошкови репрезентације	8,244	7,586
Трошкови премија осигурања	20,647	16,343
Трошкови платног промета	26,378	23,391
Трошкови чланарина	2,583	2,191
Трошкови пореза и доприноса	20,713	27,424
Остали нематеријални трошкови	28,473	35,378
	<u>624,515</u>	<u>424,798</u>

13. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Приходи од дивиденди	72	35,200
Приходи од камата по основу пласмана	3,000	186
Приходи по основу затезних камата	3,877	6,508
Позитивне курсне разлике	59,356	28,758
Остали финансијски приходи	3,894	3,957
	<u>72,209</u>	<u>74,609</u>

14. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Расходи камата	265,386	179,460
Расходи камата по основу процене финансијских инструмената	-	322
Негативне курсне разлике	125,112	52,139
Остали финансијски расходи	538	30,572
	<u>391,035</u>	<u>262,493</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

15. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Добици од продаје основних средстава и нематеријалних улагања	37,353	2,130
Добици од продаје учешћа у капиталу (напомена 24)	-	261,149
Добици од продаје материјала	616	740
Вишкови	84	593
Смањење исправке вредности (напомена 27)	5,701	2,729
Приходи од смањења обавеза		3,909
Приходи од укидања дугорочних резервисања (напомена 30)	446	2,712
Наплаћена директно отписана потраживања	8,101	-
Други остали приходи	22,204	53,858
	<u>74,505</u>	<u>327,820</u>

16. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Губици од продаје основних средстава и нематеријалних улагања	30,931	1,365
Губици од продаје материјала	71	341
Мањкови	66	215
Повећање исправке вредности дугорочних пласмана, потраживања и залиха	3,934	8,283
Расходи од усклађивања вредности залиха	-	1,020
Други остали расходи	11,646	18,304
	<u>46,648</u>	<u>29,528</u>

17. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

а) Саставни делови пореза на добит

	У хиљадама динара	
	2010.	2009.
Текући порез на добит	31,088	41,236
Одложени порески расход периода	6,349	6,342
	<u>37,437</u>	<u>47,578</u>

б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања пре опорезивања и прописане пореске стопе

	У хиљадама динара	
	2010.	2009.
Губитак/добитак пре опорезивања	(19,684)	(172,320)
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	(1,968)	(17,232)
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	38,724	89,236
Порески кредити по основу улагања у основна средства	(3,828)	(29,797)
Остало	4,509	5,371
	<u>37,437</u>	<u>47,578</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

17. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

в) Компоненте одложених пореских средстава и обавеза

Одложена пореска средства и обавезе се односе на следеће позиције:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Одложена пореска средства		
Одложена пореска средства по основу разлике у садашњој вредности средстава у пореске и књиговодствене сврхе	21,305	18,036
Одложене пореске обавезе		
Одложене пореске обавезе по основу разлике у садашњој вредности средстава у пореске и књиговодствене сврхе	(134,696)	(127,963)
Одложена пореска средства, нето	<u>(113,391)</u>	<u>(109,927)</u>

г) Непризната одложена пореска средства

Друштво на дан 31. децембра 2010. године није признало одложена пореска средства по основу остварених пореских кредита који се могу пренети у наредне фискалне периоде, због процене руководства о неизвесности њихове реализације у будућим обрачунским периодима.

Година настанка	Година истека	У хиљадама динара Порески кредит
- 2003	2013	1,253
- 2004	2014	10,519
- 2005	2015	2,271
- 2006	2016	2,558
- 2007	2017	8,627
- 2008	2018	82,364
- 2009	2019	62,888
- 2010	2015	33,534
		<u>204,014</u>

18. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	У хиљадама динара	
	2010.	2009.
Нето губитак	(57,121)	(219,898)
Просечан пондерисани број акција у току године	<u>1,718,460</u>	<u>1,711,095</u>
Основна зарада по акцији (у динарима)	<u>(33.24)</u>	<u>(128.51)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

19. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	У хиљадама динара			
	Лиценце	Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно нематеријална улагања
Набавна вредност				
Стање 1. јануара 2009. године	22,740	2,083	62,565	87,388
Повећања	2,076	1,107	47,960	51,143
Преноси	(5,313)	(1,917)	-	(7,230)
Остало	-	-	(4,445)	(4,445)
Стање 31. децембра 2009. године	<u>19,503</u>	<u>1,273</u>	<u>106,080</u>	<u>126,856</u>
Стање 1. јануара 2010. године	19,503	1,273	106,080	126,856
Повећања	5,381	-	403,635	409,016
Преноси	7,003	(152)	(6,851)	-
Преноси на некретнине и опрему	-	-	(120,380)	(120,380)
Стање 31. децембра 2010. године	<u>31,887</u>	<u>1,121</u>	<u>382,484</u>	<u>415,492</u>
Исправка вредности				
Стање 1. јануара 2009. године	10,810	1,876	-	12,686
Амортизација	4,313	1,142	-	5,454
Расход	(868)	(1,858)	-	(2,726)
Стање 31. децембра 2009. године	<u>14,255</u>	<u>1,160</u>	<u>-</u>	<u>15,414</u>
Стање 1. јануара 2010. године	14,255	1,160	-	15,415
Амортизација	2,002	(50)	-	1,952
Стање 31. децембра 2010. године	<u>16,257</u>	<u>1,110</u>	<u>-</u>	<u>17,367</u>
Садашња вредност на дан:				
- 31. децембра 2010. године	<u>15,630</u>	<u>11</u>	<u>382,484</u>	<u>398,125</u>
- 31. децембра 2009. године	<u>5,248</u>	<u>114</u>	<u>106,080</u>	<u>111,442</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

20. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	У хиљадама динара					Укупно
	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Остала средства	Аванси и инвестиције у току	
Набавна вредност						
Стање, 1. јануара 2009. године	113,735	2,190,295	1,076,039	9,343	349,115	3,738,527
Набавке у току године	-	-	-	-	741,814	741,814
Активирања	8,713	521,441	337,780	14,975	(882,909)	-
Остало	-	-	4,445	-	-	4,445
Отуђења и расходовања	(37)	-	(20,144)	-	-	(20,181)
Стање, 31. децембар 2009. године	<u>122,411</u>	<u>2,711,736</u>	<u>1,398,120</u>	<u>24,318</u>	<u>208,020</u>	<u>4,464,605</u>
Стање, 1. јануара 2010. године	122,411	2,711,736	1,398,120	24,318	208,020	4,464,605
Набавке у току године	-	-	-	-	108,039	108,039
Активирања	1,111	90,159	176,896	4,077	(272,243)	-
Пренос са нематер. улагања	-	44,729	63,001	-	120,380	228,110
Ефекат процене	586	110,599	-	-	106,392	217,577
Остало	-	(6,962)	(1,805)	-	-	(8,767)
Отуђења и расходовања	(171)	(130)	(39,120)	-	(28,601)	(68,022)
Стање, 31. децембар 2010. године	<u>123,937</u>	<u>2,950,131</u>	<u>1,597,092</u>	<u>28,395</u>	<u>241,987</u>	<u>4,941,542</u>
Исправка вредности						
Стање, 1. јануара 2009. године	-	53,726	357,470	3,613	-	414,809
Амортизација за текућу годину	-	32,087	81,173	193	-	113,453
Отуђења и расходовања	-	-	(3,595)	-	-	(3,595)
Стање, 31. децембар 2009. године	<u>-</u>	<u>85,813</u>	<u>435,048</u>	<u>3,806</u>	<u>-</u>	<u>524,667</u>
Исправка вредности						
Стање, 1. јануара 2010. године	-	85,813	435,048	3,806	-	524,667
Амортизација за текућу годину	-	30,838	115,613	3,249	-	149,700
Остало	-	4,647	-	-	-	4,647
Отуђења и расходовања	-	-	(25,586)	-	-	(25,586)
Стање, 31. децембар 2010. године	<u>-</u>	<u>121,298</u>	<u>525,075</u>	<u>7,055</u>	<u>-</u>	<u>653,428</u>
Садашња вредност:						
- 31. децембар 2010. године	<u>123,937</u>	<u>2,828,833</u>	<u>1,072,017</u>	<u>21,340</u>	<u>241,987</u>	<u>4,288,114</u>
- 31. децембар 2009. године	<u>122,411</u>	<u>2,625,923</u>	<u>963,072</u>	<u>20,512</u>	<u>208,020</u>	<u>3,939,938</u>

Над грађевинским објектима и фабричким кругом постоји укњижена хипотека првог реда у корист Alpha Банк А.Д., Београд, којом се обезбеђују новчана потраживања банке по основу издавања гаранција за уредну отплату рефинансираних иностраних кредита. На основу уговора о репрограмирању и отпису главнице и камате потписаним са Alpha Банк А.Д., Београд на дан 6. октобра 2004. године, неотплаћени дуг по тим кредитима, на дан 31. децембра 2010. године, износи EUR 1,169,150 и USD 882,696 односно у динарској противвредности укупно 193,324 хиљаде динара (напомена 29).

Над пословним зградама на катастарској парцели број 1897/2, 1897/8, 1897/9 и 1897/10 уписаним у лист непокретности број 8311 КО Пирот, као и над зградом на катастарској парцели број 3484/1 уписаној у листу непокретности број 6797 КО Ниш успостављено је заложно право у корист Societe Generale Банка Србија а.д., Београд по основу краткорочног кредита одобреног дана 25. марта 2010. године у износу од EUR 2,000,000 у динарској противвредности на дан 31. децембра 2010. године укупно 211,630 хиљаде динара (напомена 29).

Над зградама осталих индустријских делатности на катастарској парцели број 3620/1 уписаним у лист непокретности број 8370 КО Пирот успостављено је заложно право у корист Банка Intesa а.д., Београд по основу дугорочног кредита одобреног дана 5. марта 2010. године у износу од 150,000 хиљада динара (напомена 29).

Уговором о залози од дана 21. јуна 2010. године успостављена је залога над одређеном опремом Друштва у корист Банка Intesa а.д., Београд по основу дугорочног кредита одобреног дана 5. марта 2010. године у износу од 150,000 хиљада динара (напомена 29).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

20. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (наставак)

Уговором о залози од дана 17. децембра 2010. године Друштво је успоставило залогу над одређеном опремом као заложни дужник зависном привредном друштву Тигар Trade д.о.о., Пирот по основу два кредита одобрених од стране Erste Banka а.д., Нови Сад у укупном износу од EUR 2,084,000 што на дан 31. децембра 2010. године у динарској противвредности износи 219,858 хиљада динара.

21. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
<i>Учешћа у капиталу расположивих за продају:</i>		
Учешћа у капиталу банака	153	153
Учешћа у капиталу других правних лица	13,147	12,998
	<u>13,300</u>	<u>13,151</u>
Исправка вредности учешћа у капиталу (напомена 27)	(1,481)	(1,481)
	<u>11,819</u>	<u>11,670</u>

22. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

Остали дугорочни финансијски пласмани исказани у билансу стања на дан 31. децембра 2010. године у износу од 45,468 хиљада динара (31. децембра 2009. године - 47,658 хиљада динара) односе се на потраживања од запослених по основу датих дугорочних стамбених кредита са роком отплате до 20 година, од датума потписивања уговора и каматном стопом у распону од 1.5% до 2% на годишњем нивоу.

23. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Сировине и материјал	120,258	96,454
Резервни делови	30,203	29,419
Недовршена производња	310,740	141,234
Готови производи	407,796	845,292
Роба	900,581	293,332
Дати аванси	64,564	40,183
	<u>1,834,142</u>	<u>1,445,914</u>
Исправка вредности залиха (напомена 27)	(10,496)	(3,286)
	<u>1,823,646</u>	<u>1,442,628</u>

24. СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Средства набављена ради продаје	20,039	19,884
	<u>20,039</u>	<u>19,884</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

25. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Купци - повезана правна лица	42,743	75,967
Потраживања од купаца у земљи	519,863	369,299
Потраживања од купаца у иностранству	327,680	277,257
Преплаћени остали порези и доприноси	216	269
Потраживања од запослених	29,548	32,098
Остала потраживања	11,997	7,535
	<u>932,047</u>	<u>762,425</u>
Исправка вредности потраживања (напомена 27)	(28,885)	(35,359)
	<u>903,162</u>	<u>727,066</u>

26. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Готовина у благајни у локалној валути	3,210	6,369
Готовина у благајни у страној валути	18,718	99
Пословни рачуни у локалној валути	7,430	31,808
Пословни рачуни у страној валути	115,099	598,690
Остала новчана средства	219,399	52,871
Хартије од вредности еквиваленти готовине	5,668	12,172
	<u>369,524</u>	<u>702,009</u>

27. ПРОМЕНЕ НА ИСПРАВКАМА ВРЕДНОСТИ

	Учешћа у капиталу	Залихе	У хиљадама динара	
			Потра- живања	Укупно
Стање, 1. јануара 2009 године	-	465	42,010	42,475
Приходи од усклађивања вредности (напомена 15)	-	(70)	(2,659)	(2,729)
Нове исправке на терет текућег периода (напомена 16)	1,481	2,891	3,911	8,283
Отписи	-	-	(7,903)	(7,903)
Стање на дан 31. децембар 2009.	<u>1,481</u>	<u>3,286</u>	<u>35,359</u>	<u>40,126</u>
Приходи од усклађивања вредности (напомена 15)	-	-	(5,701)	(5,701)
Нове исправке на терет текућег периода (напомена 16)	-	3,934	-	3,934
Остало	-	3,276	(773)	2,503
	<u>1,481</u>	<u>10,496</u>	<u>28,885</u>	<u>40,862</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

28. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Потраживања за ПДВ	49,432	15,371
Обрачунати (укалкулисани) приходи	-	255
Унапред плаћени трошкови	941	806
Остала АВР	96,736	34,527
Разграничене негативне курсне разлике	180,158	63,880
	<u>327,267</u>	<u>114,839</u>

Обзиром да је изменама „Правилника о контном оквиру“ од 24. јануара 2011. године (Сл. Гласник бр. 4/10) Министарство финансија дозволило могућност да се ефекти обрачунатих курсних разлика не исказују као приход или расход периода, Друштво је нето ефекте обрачунатих курсних разлика по основу дугорочних обавеза исказало на рачуну остала временска разграничења у износу од 116,278 хиљада динара.

29. КАПИТАЛ

Структура акцијског Друштва на дан 31. децембра 2010. године је следећа:

	Број акција	%	У хиљадама динара
Акцијски Фонд Републике Србије, Београд	429,429	25.0	515,315
Републички ПИО фонд, Београд	149,981	9.0	179,977
ARTIO INT. EQUITZ FUND	123,132	7.0	147,758
Erste Bank а.д., Београд – Custody	87,728	5.0	105,274
Societe Generale Bank Srbija а.д., Београд – Castody	55,654	3.0	66,785
Raiffeisen Bank, International	42,164	2.0	50,597
Erste & Streiermarkische Bank d.d.	37,637	2.0	45,164
Комерцијална Банка а.д., Београд - Castody	26,062	2.0	31,274
Sweden Bank а.s.	24,851	1.0	29,821
UniCredit Bank а.д., Београд	18,500	1.0	22,200
Остали	723,322	43.0	867,986
	<u>1,718,460</u>	<u>100.0</u>	<u>2,062,152</u>

Структура акцијског капитала Друштва на дан 31. децембра 2009. године према изводу Централног регистра депоа и клиринга хартија од вредности, је следећа:

	Број акција	%	У хиљадама динара
Акцијски Фонд Републике Србије, Београд	429,429	25.0	515,315
Републички ПИО фонд, Београд	149,981	9.0	179,977
ARTIO INT. EQUITZ FUND	123,132	7.0	147,758
Societe Generale Banka Srbija а.д., Београд	86,463	5.0	103,756
Erste Bank а.д., Београд - Custody	83,788	5.0	100,546
Raiffeisen Bank, Vienna	45,073	3.0	54,088
STICHTING SHELL PENSIONENFONDS	23,970	1.0	28,764
Societe Generale Banka Srbija а.д., Београд	23,583	1.0	28,300
Uni credit bank а.д., Београд Custody	18,500	1.0	22,200
Дунав Осигурање а.д.о., Београд	17,120	1.0	20,544
Остали	717,421	42.0	860,904
	<u>1,718,460</u>	<u>100.0</u>	<u>2,062,152</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

29. КАПИТАЛ (наставак)

Акцијски капитал на дан 31. децембра 2010. године и 31. децембра 2009. године, састоји се од 1,718,460 обичних акција номиналне вредности од по 1,200 динара по једној акцији.

Друштво је на основу одлуке Скупштине акционара од 18. јуна 2010. године, извршили расподелу добити ранијих година у смислу исплате дивиденди акционарима у износу од 37,894 хиљаде динара.

30. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Дугорочна резервисања исказана у билансу стања на дан 31. децембра 2010. године у износу од 83,087 хиљада динара (31. децембра 2009. године: 79,861 хиљаду динара) највећим делом се односе на резервисања по основу обавеза за бенефиције запослених, односно отпремнине за одлазак у пензију и јубиларне награде.

Претпоставке коришћене у процени актуара су следеће:

	<u>2010.</u>	<u>2009.</u>
Номинална дисконтна стопа	11.5%	8.5%
Оčekивана стопа номиналног раста зарада	8.0%	5.0%

Вредности признате у билансу стања у зависности од дефинисаног плана бенефиција су следеће:

	У хиљадама динара	
	<u>31. децембар 2010.</u>	<u>31. децембар 2009.</u>
Стање на почетку године	78,631	81,891
Нова резервисања на терет периода	34,944	29,564
Укинута дугорочна резервисања (напомена 15)	(446)	(2,712)
Отпремнине исплаћене запосленима	(31,068)	(30,112)
Остале промене	(685)	-
Стање на крају године	<u>81,376</u>	<u>78,631</u>

31. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	<u>31. децембар 2010.</u>	<u>31. децембар 2009.</u>
Дугорочне обвезнице	243,763	-
Дугорочни кредити		
- у домаћој валути са валутном клаузулом	678,800	328,932
- у иностраној валути	1,142,808	884,173
- у домаћој валути	150,000	31,830
Обавезе по основу финансијског лизинга	34,268	30,128
	<u>2,249,639</u>	<u>1,275,063</u>
Минус: Текућа доспећа дугорочних кредита	(520,357)	(125,985)
	<u>1,729,282</u>	<u>1,149,078</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

31. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

а) Дугорочне обвезнице

<u>Кредитор</u>	Год. каматна стопа	Валута		31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
		Ознака	Износ		
Комерсијална банка а.д., Београд	7,75%	EUR	678,895	101,142	-
Wiener Stadtische осигурање а.д., Београд	7,75%	EUR	99,772	71,622	-
КВС Банка а.д., Београд	7,75%	EUR	958,703	21,051	-
DDOR Нови Сад а.д., Нови Сад	7,75%	EUR	185,429	19,860	-
Таково а.д., Крагујевац	7,75%	EUR	199,543	19,562	-
Wiener реосигурање а.д., Београд	7,75%	EUR	188,248	10,526	-
				243,763	-
Текуће доспеће дугорочних обвезница				(43,314)	-
				200,449	-

Доспеће обавеза по дугорочним обвезницама је следеће:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
До 1 године	43,314	-
Од 2 до 5 година	200,449	-
	243,763	-

Друштво је у 2010. години извршило две затворене емисије обвезница без јавне понуде познатим купцима. Укупан број емитованих обвезница је 25,050, обим емисије 250,500 хиљада динара, уз каматну стопу од 7.5% годишње и девизну клаузулу уз доспеће од пет година.

б) Дугорочни кредити у домаћој валути са валутном клаузулом

<u>Кредитор</u>	Годишња каматна стопа	Валута		У хиљадама динара	
		Ознака	Износ	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Ванца Intesa а.д, Београд	10% годишње	EUR	1,000,000	-	71,916
Нуро Alpe Adria Bank	3М EURIBOR + 8,5% годишње	EUR	2,000,000	211,629	-
Нуро Alpe Adria Bank	3М EURIBOR + 8,5% годишње	EUR	500,000	52,907	-
Нуро Alpe Adria Bank	3М EURIBOR + 8,5% годишње	EUR	500,000	52,907	-
Нуро Alpe Adria Bank	7% годишње	EUR	2,500,000	264,537	224,412
Нуро Alpe Adria Bank	3М EURIBOR + 8% годишње	EUR	915,000	96,820	32,604
				678,800	328,932
Минус: Текуће доспеће				(242,132)	(69,840)
				436,668	259,092

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

31. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

в) Дугорочни кредити у иностраној валути

<u>Кредитор</u>	<u>Каматна Стопа</u>	<u>Валута</u>		У хиљадама динара	
		<u>Ознака</u>	<u>Износ</u>	<u>31. децембар 2010.</u>	<u>31. децембар 2009.</u>
<i>Рефинансирани кредити преко Јубанке а.д.:</i>					
Berliner Bank A.G., Berlin	5,5 % годишње	EUR	263,203	27,768	31,428
Algemene bank Netherlands, Amsterdam, Холандија	5,6 % годишње	EUR	905,947	95,576	108,177
The First National Bank, Chicago, САД	5,5 % годишње	USD	882,696	69,980	73,348
				<u>193,324</u>	<u>212,953</u>
DEG Nemačka GM Eurobor	6 M EURIBOR + 2,875% годишње	EUR	7,000,000	738,487	671,220
Erste banka	3 M EURIBOR + 3,10% годишње	EUR	2,000,000	210,997	-
				<u>1,142,808</u>	<u>884,173</u>
Минус: Текуће доспеће				<u>(104,309)</u>	<u>(42,687)</u>
				<u>1,038,499</u>	<u>841,486</u>

г) Дугорочни кредити у домаћој валути

<u>Кредитор</u>	<u>Каматна Стопа</u>	У хиљадама динара	
		<u>31. децембар 2010.</u>	<u>31. децембар 2009.</u>
Alpha Bank а.д., Београд		-	31,828
Banca Intesa а.д. Београд	1,2% месечно	150,000	-
Минус: Текућа доспећа		<u>(112,500)</u>	<u>-</u>
		<u>37,500</u>	<u>31,828</u>

ђ) Обавезе по основу финансијског лизинга

	Збир минималних рата лизинга		У хиљадама динара Садашња вредност минималних рата лизинга	
	<u>31. децембар 2010.</u>	<u>31. децембар 2009.</u>	<u>31. децембар 2010.</u>	<u>31. децембар 2009.</u>
<i>Доспева за плаћање:</i>				
- до једне године	20,651	15,340	18,104	13,458
- од једне до пет година	16,925	17,976	16,154	16,670
	<u>37,576</u>	<u>33,316</u>	<u>34,268</u>	<u>30,128</u>
Минус будући трошкови финансирања	<u>(3,308)</u>	<u>(3,188)</u>	-	-
Садашња вредност минималних рата лизинга	<u>34,268</u>	<u>30,128</u>	<u>34,268</u>	<u>30,128</u>
Укључено у финансијске извештаје као:				
Текући део дугорочних обавеза			18,104	13,458
Остале дугорочне обавезе			16,154	16,670
			<u>34,268</u>	<u>30,128</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

31. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

Доспеће дугорочних обавеза је приказано у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	2010.	2009.
- у оквиру једне године	520,357	125,985
- од једне до пет година	1,729,282	897,370
- преко пет година	-	251,708
	<u>2,249,639</u>	<u>1,275,063</u>

32. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Краткорочни кредити у домаћој валути везани за EUR	762,369	797,378
Краткорочни кредити у домаћој валути	403,389	334,040
Позајмице по текућем рачуну	30,095	79,055
Издате краткорочне обвезнице	-	95,000
Текућа доспећа дугорочних финансијских обавеза (напомена 31)	<u>520,357</u>	<u>126,708</u>
	<u>1,716,210</u>	<u>1,432,181</u>

а) Краткорочни кредити у локалној валути везани за EUR

<u>Кредитор</u>	<u>Каматна стопа</u>	<u>Валута</u>		У хиљадама динара	
		<u>Ознака</u>	<u>Износ</u>	<u>31. децембар 2010.</u>	<u>31. децембар 2009.</u>
Societe Generale	3м EURIBOR + 5,3% годишње	EUR	2,000,000	211,630	-
АИК Банка а.д., Ниш	6% годишње	EUR	2,000,000	210,996	-
Banca Intesa а.д.	10% годишње	EUR	875,000	92,311	-
Societe Generale а.д.	3м EURIBOR + 5,3% годишње	EUR	800,000	84,399	-
Агенција за осигурање и финансирање увоза	5% годишње	EUR	500,000	52,749	-
Societe Generale а.д.	3м EURIBOR + 5% годишње	EUR	480,000	50,639	-
Нуро Alpe Adria Bank	3м EURIBOR + 8,5% годишње	EUR	286,000	30,263	-
АИК Банка а.д., Ниш	6%	EUR	300,000	29,382	-
Агенција за осигурање и финансирање увоза	5% годишње	EUR	450,000	-	43,150
Unicredit банка а.д.	Номинална 5,5% годишње	EUR	2,250,000	-	215,749
Societe Generale а.д.	3м EURIBOR + 4,5% годишње	EUR	1,300,000	-	125,029
Societe Generale а.д.	3м EURIBOR + 4,45% годишње	EUR	750,000	-	72,132
Нуро Alpe Adria Bank	6м EURIBOR + 6,5% годишње	EUR	1,000,000	-	96,177
Нуро Alpe Adria Bank	3% годишње	EUR	666,666,67	-	63,926
Нуро Alpe Adria Bank	3% годишње	EUR	583,333,34	-	55,936
Нуро Alpe Adria Bank	3м EURIBOR + 7% годишње	EUR	500,000	-	48,088
Banca Intesa а.д.	10% годишње	EUR	500,000	-	47,944
Banca Intesa а.д.	10% годишње	EUR	305,000	-	29,247
				<u>762,369</u>	<u>797,378</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

32. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

а) Краткорочни кредити у локалној валути

<u>Кредитор</u>	<u>Каматна стопа</u>	<u>У хиљадама динара</u>	
		<u>31. децембар 2010.</u>	<u>31. децембар 2009.</u>
Српска банка	1,7% месечно	80,000	-
Unicredit банка а.д., Београд	6,5% годишње	70,428	-
Привредна банка Београд ад Београд	6,5% годишње	65,000	-
	Двонедељни РЕПО		
Societe Generale	1,5% годишње	45,000	-
Unicredit банка а.д., Београд	6,5% годишње	4,500	-
Привредна банка Београд ад Београд	7% годишње	20,014	-
АИК Банка	2% годишње	2,694	-
Српска банка	1,6% месечно	100,000	-
	3% м, BELIBOR +		
Banca Intesa а.д., Београд	2,2% годишње	-	120,000
АИК Банка а.д., Ниш	1,2% месечно	-	110,000
	Ркс НБС + 5%		
Московска банка ад Београд	годишње	-	42,056
Привредна банка Београд ад Београд	17% годишње	-	36,000
Остали кредити		15,753	25,984
		<u>403,389</u>	<u>334,040</u>

33. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	<u>У хиљадама динара</u>	
	<u>31. децембар 2010.</u>	<u>31. децембар 2009.</u>
Добављачи - повезана правна лица	19,236	164,646
Примљени аванси, депозити и кауције	89,556	-
Добављачи у земљи	547,353	196,105
Добављачи у иностранству	181,306	249,107
Остале обавезе из пословања	13,694	5,274
Нефактурисане обавезе према добављачима	-	23,979
	<u>851,145</u>	<u>639,111</u>

34. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	<u>У хиљадама динара</u>	
	<u>31. децембар 2010.</u>	<u>31. децембар 2009.</u>
Обавезе за бруто зараде	139,434	120,983
Обавезе за камате	20,984	11,229
Обавезе за дивиденде и учешћа у добити	16,696	12,885
Остале обавезе из пословних односа	6,812	6,039
	<u>183,926</u>	<u>151,136</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

35. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПДВ-А И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПВР

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Обавеза за ПДВ	38,523	19,741
Обавезе по основу осталих пореза и доприноса	5,639	760
Обрачунати (укалкулисани) трошкови	63,283	17,002
Обрачунати приходи будућих периода	667	1,149
Остала пасивна временска разграничења	2,343	4,482
	110,455	43,134

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризиком капитала

Не постоји формални оквир за управљање ризиком капитала Друштва. Руководство Друштва разматра капитални ризик, на основама ублажавања ризика и уверења да ће Друштво бити у могућности да одржи принцип сталности пословања, истовремено максимизирајући повећање профита власника, преко оптимизације дуга и капитала. Структура капитала Друштва састоји се од дуговања, укључујући дугорочне и краткоточне кредите образложене у напоменама 31 и 32, осталих дугорочних обавеза, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује уделе, остали капитал, резерве као и нераспоређени добитак. На основу тог прегледа Друштво уравнотежава структуру капитала преко исплате дивиденди, нових дугорочних инвестиција као и узимања нових кредита или откупа постојећих.

Лица која контролишу финансије на нивоу Друштва врше преглед структуре капитала на годишњем нивоу. Као део тог прегледа, руководство Друштва разматра цену капитала и ризик повезан са врстом капитала.

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Задуженост а)	3,445,492	2,581,259
Готовина и готовински еквиваленти	(369,524)	(702,009)
Нето задуженост	3,075,968	1,879,250
Капитал б)	3,393,665	3,514,083
Рацио укупног дуговања према капиталу	0.91	0.53

а) Дуговање се односи на дугорочне и краткорочне кредите и остале финансијске обавезе.

б) Капитал укључује основни капитал, емисиону премију, резерве као и акумулирани добитак и умањење капитала за откупљене сопствене акције које нису продате.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напомени 3 ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	45,468	59,328
Потраживања од купаца	903,162	694,968
Готовина и готовински еквиваленти	369,524	702,009
Краткорочни финансијски пласмани	4,986	5,736
	<u>1,323,140</u>	<u>1,462,041</u>
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	1,729,281	1,149,078
Обавезе из пословања	851,145	615,132
Текућа доспећа дугорочних кредита	520,358	125,985
Краткорочни кредити	1,195,851	1,306,196
	<u>4,296,635</u>	<u>3,196,391</u>

Основни финансијски инструменти Друштва су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања Друштва, као и дугорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Друштва. У нормалним условима пословања, Друштво је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик, и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају смањењем изложености Друштва овим ризицима. Друштво не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У свом пословању Друштво је изложено финансијским ризицима од промена курсева страних валута и промена каматних стопа.

Није било значајнијих промена у изложености Друштва тржишном ризику, нити у начину на који Друштво управља или мери тај ризик.

Девизни ризик

Друштво је изложено девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца, дугорочних кредита и обавеза према добављачима који су деноминирани у страниој валути. Друштво не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Друштво послује, у великој мери зависи од мера Владе Републике Србије у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Девизни ризик (наставак)

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза исказаних у страниј валути на датум извештавања у Друштву биле су следеће:

	Средства		У хиљадама динара Обавезе	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
EUR	413,168	626,714	2,884,546	1,957,668
USD	2,550	469	93,627	75,437
GBP	14,890	10,533	645	7,105
CHF	-	-	324	-
	<u>430,608</u>	<u>637,716</u>	<u>2,979,142</u>	<u>2,040,210</u>

Друштво је осетљиво на промене девизног курса евра (EUR) и америчког долара (USD). Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Друштва на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само ненамирена потраживања и обавезе исказане у страниј валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када динар јача у односу на валуту о којој се ради. У случају слабљења динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
EUR	247,138	133,096
USD	9,107	7,496
CHF	32	-
GBP	(1,425)	(343)
Резултат текућег периода	<u>254,852</u>	<u>140,249</u>

Осетљивост Друштва на промене у страним валутама повећала се у текућем периоду, углавном на основу ефеката номиналног пораста обавеза исказаних у еврима које се највећим делом односи на повећање дугорочних кредита (напомена 31).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Ризик од промене каматних стопа

Друштво је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Друштво нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	-	11,670
Потраживања од купаца	903,162	694,968
Готовина и готовински еквиваленти	158,528	658,859
Краткорочни финансијски пласмани	4,986	5,736
	1,066,676	1,371,233
 <i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	45,468	47,658
Готовина и готовински еквиваленти	210,996	43,150
	256,464	90,808
	1,323,140	1,462,041
 Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Обавезе из пословања	851,145	615,132
		615,132
 <i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	454,579	217,666
Краткорочни кредити	763,808	674,171
Текућа доспећа дугорочних кредита	374,914	102,207
	1,593,301	994,044
 <i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	1,274,702	931,412
Краткорочни кредити	432,043	632,025
Текућа доспећа дугорочних кредита	145,444	23,778
	1,852,189	1,587,215
	4,296,635	3,196,391

Анализе осетљивости приказане у наредном тексту су успостављене на основу изложености променама каматних стопа за недеривативне инструменте на датум биланса стања. За обавезе са варијабилном стопом, анализа је састављана под претпоставком да је преостали износ средстава и обавеза на датум биланса стања био непромењен у току целе године. Повећање или смањење од 1% представља, од стране руководства, процену реално могуће промене у каматним стопама. Да је каматна стопа 1% виша, а све остале варијабле остале непромењене, Друштво би претрпело оперативни губитак за годину која се завршава 31. децембра 2010. године у износу од 18,522 хиљаде динара (31. децембар 2009. године: 15,872 хиљаде динара). Оваква ситуација се приписује изложености Друштва која је заснована на варијабилним каматним стопама које се обрачунавају на дугорочне кредите и краткорочне кредите.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Друштво је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Друштву измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Друштво. Изложеност Друштва овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса. Потраживања од купаца састоје се од великог броја комитената, од којих се највећи део односи на повезана правна лица.

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2010. године приказана је у табели која следи:

	Бруто изложеност	Исправка вредности	У хиљадама динара Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	587,428	-	587,428
Доспела, исправљена потраживања од купаца	28,885	(28,885)	-
Доспела, неисправљена потр. од купаца	315,734	-	315,734
	<u>932,047</u>	<u>(28,885)</u>	<u>903,162</u>

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2009. године приказана је у табели која следи:

	Бруто изложеност	Исправка вредности	У хиљадама динара Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	412,142	-	412,142
Доспела, исправљена потраживања од купаца	35,359	(35,359)	-
Доспела, неисправљена потр. од купаца	282,826	-	282,826
	<u>730,327</u>	<u>(35,359)</u>	<u>694,968</u>

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2010. године у износу од 587,428 хиљаде динара (31. децембар 2009. године: 444,240 хиљада динара) највећим делом се односе на потраживања од купаца по основу продаје производа и услуга.

Доспела, исправљена потраживања од купаца

Друштво је у претходним периодима обезвредило потраживања од купаца за доспела потраживања у износу од 28,885 хиљада динара (2009. године: 35,359 хиљада динара), за која је Друштво утврдило да је дошло до промене у кредитној способности комитената и да потраживања у наведеним износима неће бити наплаћена.

Управљање обавезама према добављачима

Обавезе према добављачима на дан 31. децембра 2009. године исказане су у износу од 831,163 хиљаде динара односи се на обавезе по основу набавке материјала и услуга. Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспеле обавезе, при чему Друштво доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирују у уговореном року.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности

Коначна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Друштва који су успоставили одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Друштва као и управљањем ликвидношћу. Друштво управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтваним токовима готовине насталим на основу финансијских средстава на основу најранијег датума на који ће Друштво бити у могућности да потраживања наплати.

Доспећа финансијских средстава

	У хиљадама динара 31. децембар 2010.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматонсна	741,365	290,472	34,686	153	-	1,066,676
Фиксна каматна стопа	210,996	-	-	-	48,265	259,261
	<u>952,361</u>	<u>290,472</u>	<u>34,686</u>	<u>153</u>	<u>48,265</u>	<u>1,325,937</u>

	У хиљадама динара 31. децембар 2009.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматонсна	1,191,077	146,351	1,976	31,829	-	1,371,233
Фиксна каматна стопа		1,104	31,682	17,090	40,932	90,808
	<u>1,191,077</u>	<u>147,455</u>	<u>33,658</u>	<u>48,919</u>	<u>40,932</u>	<u>1,462,041</u>

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Друштва. Приказани износи засновани су на недисконтваним токовима готовине насталих на основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Друштво бити обавезно да такве обавезе намири.

Доспећа финансијских обавеза

	У хиљадама динара 31. децембар 2010.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматонсна	559,435	248,127	23,601	-	-	831,163
Фиксна каматна стопа	75,523	431,595	642,025	472,866	-	1,622,009
Варијабилна каматна стопа	24,136	350,780	375,440	1,053,470	110,302	1,914,128
	<u>659,094</u>	<u>1,030,502</u>	<u>1,041,066</u>	<u>1,526,336</u>	<u>110,302</u>	<u>4,367,300</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика (наставак)

Доспећа финансијских обавеза (наставак)

У хиљадама динара
 31. децембар 2009.

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	341,839	173,152	100,132	9	-	615,132
Фиксна каматна стопа	1,629	334,889	537,081	219,849	-	1,093,448
Варијабилна каматна стопа	32	430,503	297,200	707,738	251,708	1,687,181
	<u>343,500</u>	<u>938,544</u>	<u>934,413</u>	<u>927,596</u>	<u>251,708</u>	<u>3,395,761</u>

Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембра 2008. године и 31. децембра 2007. године.

	31. децембар 2010.		У хиљадама динара 31. децембар 2009.	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	45,468	14,364	59,328	44,353
Потраживања од купаца	903,162	903,162	694,968	694,968
Готовина и готовински еквиваленти	369,524	369,524	702,009	702,009
Краткорочни финансијски пласмани	4,986	4,986	5,736	5,736
	<u>1,323,140</u>	<u>1,292,036</u>	<u>1,462,041</u>	<u>1,447,066</u>
Финансијске обавезе				
Дугорочни кредити	1,729,281	1,729,281	1,149,078	1,149,078
Обавезе према добављачима	851,145	851,145	615,132	615,132
Текућа доспећа дугорочних кредита	520,358	520,358	125,985	125,985
Краткорочни кредити	1,195,851	1,195,851	1,306,196	1,306,196
	<u>4,296,635</u>	<u>4,296,635</u>	<u>3,196,391</u>	<u>3,196,391</u>

Претпоставке за процену тренутне фер вредности финансијских инструмената

Обзиром на чињеницу да не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у куповини и продаји финансијских средстава и обавеза, као и обзиром на чињеницу да не постоје доступне тржишне информације које би се могле користити за потребе обелодањивања фер вредности финансијских средстава и обавеза, коришћен је метод дисконтовања новчаних токова. При коришћењу ове методе вредновања, користе се каматне стопе за финансијске инструменте са сличним карактеристикама, са циљем да се добије релевантна процена тржишне вредности финансијских инструмената на дан биланса. Књиговодствена вредност краткорочних потраживања од купаца и обавеза према добављачима апроксимирана је по њиховој фер вредности због тога што доспевају за плаћање/ наплату у релативно кратком периоду.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2010. године

37. ОПЕРАТИВНИ ЛИЗИНГ

Преузете обавезе Друштва по основу отказивих уговора о закупу пословних просторија су следеће:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Не дуже од једне године	30,991	28,676
Дуже од једне године али краће од пет година	123,965	114,703
Дуже од пет година	30,991	70,841
	<u>185,947</u>	<u>214,220</u>

Према уговору о закупу, закуп пословних просторија траје до 31. децембра 2016. године.

38. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Друштво на дан 31. децембра 2010. године води судске спорове у вредности од 2,697 хиљада динара у којима се јавља као тужена страна. На основу анализе расположиве правне документације и информација добијених од стручних служби и правних саветника, руководство верује да ће бити решени у корист Друштва и, у складу са тим, није извршено додатно резервисање за ризике по том основу у консолидованим финансијским извештајима на дан 31. децембра 2010. године.

Друштво је заложни дужник по основу већег броја краткорочних и дугорочних кредита одобрених зависним правним лицима од стране домаћих пословних банака. Укупан износ одобрених кредита у динарској противвредности за који је Друштво заложни дужник на дан 31. децембра 2010. године износи 1,131,384 хиљада динара.

39. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и привредном друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

40. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеве за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	2010.	2009.
USD	79.2802	66.7285
EUR	105.4982	95.8888
GBP	122.4161	107.2582
CHF	84.4458	64.4631